

BIZTONSÁGI ADATLAP
A BIZOTTSÁG 453/2010/EU rendeletével összhangban

Felülvizsgálat dátuma: 2017. 09.21.

Verzió: 1.

1. SZAKASZ: Az anyag/keverék és a vállalat/vállalkozás azonosítása

1.1. Termékazonosító

- Kereskedelmi név: „Borkén”-oldat
Kálium-hidrogén-szulfit (KHSO₃): min. 94 g / liter

1.2. Az anyag vagy keverék megfelelő azonosított felhasználása, illetve ellenjavallt felhasználása

- élelmiszeripari, konyhatechnikai antioxidáns tartósítószerként (E 228)
- cefre, must, bor „kénezésére”

1.3. A biztonsági adatlap szállítójának adatai

AGROTERM Kft.

Cím: HU 8182 Peremartongyártelep, Pf.: 29

Telefon: +36 88 455-069

Telefon/Fax: +36 88 455-118

Weblap: www.agroterm.hu

A biztonsági adatlapért felelős illetékes személy e-mail címe: agroterm@agroterm.hu

1.4. Sürgősségi telefonszám

Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat

Cím: 1096 Budapest, Nagyvárad tér 2.

Tel: +36 1 1476 6464 (8⁰⁰-16³⁰)

Zöld szám: +36 80-20-1199

Fax: +36 1 476 1138

e-mail: ettsz@okbi.antsz.hu

2. SZAKASZ: A veszély meghatározása

2.1. Az anyag vagy keverék osztályozása

Figyelmeztetés: veszély

H314 Súlyos égési sérülést és szemkárosodást okozhat.

H332 Belélegezve ártalmas

P260 A por/füst/gáz/köd/permet belélegzése tilos!

P271 Kizárólag szabadban vagy jól szellőző helyen használható!

P280 Védőkesztyű/védőruha/szemvédő/arcvédő használata kötelező!ilyen p mondat nincs!!!

P301+P330+P331 LENYELÉS ESTÉN:A szájat ki kell öblíteni. TILOS hánytatni.

P303+P361+P353 HA BÖRRE (vagy hajra) KERÜL: Az összes szennyezett ruházatot el kell távolítani, le kell vetni. A bőrt le kell öblíteni ízzel/zuhanyzás.

„Borkén”-oldat

P304+P340 BELÉLLEGZÉS ESETÉN: Az érintett személyt friss levegőre kell vinni és olyan nyugalmi testhelyzetbe kell hozni hogy könnyen tudjon lélegezni.

P305+P351+P338 SZEMBE KERÜLÉS ESETÉN: Több percig tartó óvatos öblítés vízzel. Adott esetben a kontaktlencsék eltávolítása, ha könnyen megoldható. Az öblítés folytatása.

P310 Azonnal forduljon TOXIKOLÓGIAI KÖZPONTHOZ vagy orvoshoz.

P405 elzárva tartandó.

P501 A tartalom/edény elhelyezése hulladékként: veszélyes hulladékként kell ártalmatlanítani

2.2. Címkézési elemek

Emberre, állatra, környezetre való veszélyesség, a biztonságos felhasználás feltételei

GHS piktogram:

Figyelmeztetés : Veszély

A veszélyes anyagok veszélyeire mutató figyelmeztető- H és óvintézkedésre vonatkozó P mondatok:

Figyelmeztetés: veszély

H314 Súlyos égési sérülést és szemkárosodást okozhat.

H332 Belélegezve ártalmas

P260 A por/füst/gáz/köd/permet belélegzése tilos!

P271 Kizárólag szabadban vagy jól szellőző helyen használható!

P280 Védőkesztyű/védőruha/szemvédő/arcvédő használata kötelező!

P301+P330+P331 LENYELÉS ESTÉN: A száját ki kell öblíteni. TILOS hánytatni.

P303+P361+P353 HA BÖRRE (vagy hajra) KERÜL: Az összes szennyezett ruházatot el kell távolítani, le kell vetni. A bőrt le kell öblíteni vízzel/zuhanyzás.

P304+P340 BELÉLLEGZÉS ESETÉN: Az érintett személyt friss levegőre kell vinni és olyan nyugalmi testhelyzetbe kell hozni, hogy könnyen tudjon lélegezni.

P305+P351+P338 SZEMBE KERÜLÉS ESETÉN: Több percig tartó óvatos öblítés vízzel. Adott esetben a kontaktlencsék eltávolítása, ha könnyen megoldható. Az öblítés folytatása.

P310 Azonnal forduljon TOXIKOLÓGIAI KÖZPONTHOZ vagy orvoshoz.

P405 Elzárva tartandó.

P501 A tartalom/edény elhelyezése hulladékként: veszélyes hulladékként kell ártalmatlanítani

3. SZAKASZ: Összetétel vagy az összetevőkre vonatkozó adatok

3.1. Anyagok

Kálium-hidrogén-szulfid:	min. 94 g/l
CAS szám:	7773-03-7
EINECS szám:	231-870-1

3.2. Keverékek

nem keverék

4. SZAKASZ: Elsősegélynyújtás

4.1. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI INTÉZKEDÉSEK ISMERTETÉSE

Belégzés esetén: Friss levegőre helyezés, szükség szerint légzéstámogatás, orvosi segítség.

Szembe kerülés esetén: A kontaktlencsét el kell távolítani majd bő vízzel öblíteni (min.15 perc) a szemhéjakat felemelve. Biztosítsunk szakorvosi ellátást.

Bőrre kerülés esetén: A szennyeződött ruházat eltávolítása. A bőrt száraz törülőkendővel le kell törölni majd bő szappanos vízzel lemosni.

Lenyelés esetén: Ha a sérült eszméleténél van, mossa ki a száját vízzel, itasson vele vizet. Ne hánytassa. Azonnal orvoshoz kell fordulni. A sérültet friss levegőre kell vinni, ne hagyjuk lehűlni. Eszméletvesztés veszélye esetén stabil oldalfekvésbe kell elhelyezni, és így szállítani.

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások

Belégzés: nehéz légzés. A légcsőben ödémát, gyulladást, asztmás köhögést, orrdugulást okozhat.

Bőr: a bőrfelmaródása, irritálása.

Szem: égő érzés a szemben, irritáció.

Lenyelés: a száj, nyelőcső felmaródása, égő érzés a szájban, a torokban. Hányingert, gyomor és bélrendszeri gyulladást, hasi fájdalmat, hasmenést okozhat. Központi idegrendszeri bénulást, halált okozhat.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése

Lenyelés esetén tüneti kezelés savmarásra.

Belégzés esetén kéndioxid mérgezés.

5. SZAKASZ: Tűzvédelmi intézkedések

5.1. Oltóanyag

5.1.1 A megfelelő oltóanyag:

- víz, homok, hab, CO₂ oltó, poroltó.

5.1.2 Az alkalmatlan oltóanyag:

- Nagy nyomású vízszugár.

5.2. Az anyagból vagy a keverékből származó különleges veszélyek: hő hatására kéndioxid szabadul fel.

5.3. Tűzoltóknak szóló javaslat

- Zárt védőruha, sűrített-levegős légzésvédő.

6. SZAKASZ: Intézkedések véletlenszerű expozíciónál

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások

6.1.1. *Nem sürgősségi ellátó személyzet esetében*

- A veszélykörzetben védőfelszerelést kell használni. A nem érintett személyek eltávolítása. Hatóságokat értesíteni.

Személyi védőfelszerelés

- Zárt munkaruha, arc/szemvédő, védőkesztyű, lábbeli, légzőkészülék (tűz esetén)

6.1.2. *Sürgősségi ellátó személyzet esetében:*

- Az illetéktelen személyeket távolítsuk el a baleset helyszínéről. Viseljünk megfelelő védőfelszerelést
- Zárt munkaruha, arc/szemvédő, védőkesztyű, lábbeli, önmentő légzőkészülék (tűz esetén)

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések

Kerülni kell az anyag felszíni vizekbe, csatornába, talajba jutását

6.3. A területi elhatárolás és a szennyezésmentesítés módszerei és anyagai

6.3.1 A megfelelő szennyeződés elhatárolási technikák: nagy mennyiség szabadba jutása esetén az érintett területet zárjuk körbe.

6.3.2 A megfelelő szennyezés mentesítési technikák:

- A kiömlött anyagot gáttal körülvenni, inert anyaggal felitatni, zárt edényzetbe gyűjteni.
- Zárt tereket kiszellőztetni.
- Az összegyűjtött anyagot arra alkalmas vegyi hulladékégetőbe szállítani, megsemmisítésre.
- A helyszínt bő vízzel felmosni.

6.3.3 Szennyeződésekhez és a kibocsátásokhoz kapcsolódó minden egyéb információt, a nem megfelelő elhatárolási vagy szennyezésmentesítési módszerekre vonatkozó javaslatokkal együtt: ne keverjük a kiömlött anyagot más, elhasznált anyaggal.

6.4. Hivatkozás más szakaszokra :-

7. SZAKASZ: Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések

- Kerüljük a termék bőrre, szembe, ruhára jutását.
- Kerüljük permetének, gőzének belégzését.
- Munkavégzés közben enni, inni, dohányozni tilos!
- Az anyag hatásának kitett munkaterületen elszívásról, megfelelő szellőzésről gondoskodni kell, emellett személyes védőeszközök használata ajánlott.
- Ne hagyjuk összegyűlni a munkatérben; a munkagépek környezetét tartsuk tisztán.

7.2. A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetlenséggel együtt

Raktárhelyiségre vonatkozó követelmények

- Száraz, fagymentes, max. 35 °C -ig, jól szellőztetett helyen.

Tárolóedényekre vonatkozó követelmények

- Eredeti, zárt csomagolásban tárolni.

Anyagok együttes tárolására vonatkozó utasítások

- oxidáló szerektől, robbanóanyagoktól elzárva tartandó.

Tárolási körülményekre vonatkozó további információk

- Eredeti, zárt csomagolásban tárolni.

7.3. Meghatározott végfelhasználás (végfelhasználások)

- élelmiszeripari, konyhatechnikai antioxidáns tartósítószerként (E 228)
- cefre, must, bor „kénezésére”

8. SZAKASZ: Az expozíció ellenőrzése/egyéni védelem

8.1. Ellenőrzési paraméterek

Nem áll rendelkezésre mérési módszer és adat.

8.2. Az expozíció ellenőrzése:

Nem áll rendelkezésre mérési módszer és adat.

8.2.1 Megfelelő műszaki intézkedések

Helyi elszívás alkalmazása szükséges

8.2.2 Egyéni óvintézkedések, például egyéni védőeszközök:

Az anyag gyártásakor a dolgozóknak az alábbi védőeszközöket kell viselniük:

1. Szem-/arcvédelem: védőszemüveg - MSZ EN 166 szabvány előírásnak megfelelő
2. Bőrvédelem:
 - a. Kézvédelem: gumikesztyű – MSZ EN 388 szabvány előírásnak megfelelő
 - b. Egyéb: kétrészes védőruha –MSZ EN 1149 szabvány előírásnak megfelelő
 - c. Lábbeli: zárt – MSZ EN ISO 20347 szabványnak megfelelő
3. Légutak védelme: nem szükséges, hőbomlás esetén egyéni légzésvédő.
4. Hő veszély: nem ismert.

Általános védelmi és higiéniai intézkedések

Munka közben enni, inni, dohányozni TILOS! A munka megszakítása/befejezés esetén alapos mosakodás szükséges (tus, fürdő, hajmosás). Ruhaváltás. Védőeszközöket is tisztítani kell.

8.2.3 A környezeti expozíció ellenőrzése: az anyag csatornába, felszíni- és talajvizekbe nem kerülhet.

9. SZAKASZ: Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ

a. Külső jellemzők:	enyhén sárga folyadék
b. Szag:	enyhén kén-dioxid szagú
c. Szagküszöbérték:	nem meghatározott
d. pH-érték:	≥ 3
e. Olvadáspont/fagyáspont:	nem meghatározott
f. Kezdeti forráspont és forráspont tartomány:	nem meghatározott
g. Lobbanáspont:	nem meghatározott
h. Párolgási sebesség:	nem meghatározott
i. Tűzveszélyesség (szilárd, gázhalmazállapot):	nem tűzveszélyes (nem jelölésköteles – E tűzveszélyességi osztály)
j. Felső/alsó gyulladási határ vagy robbanási tartományok:	nem meghatározott
k. Gőznyomás:	nem meghatározott
l. Gőzsűrűség:	nem meghatározott
m. Relatív sűrűség:	$\geq 1,2 \text{ g/cm}^3$
n. Oldékonyság:	vizes oldat
o. Megoszlási hányados: n-oktanol/víz:	nem meghatározott
p. Öngyulladás hőmérséklet:	nem meghatározott

- q. Bomlási hőmérséklet: nem meghatározott
r. Viskozitás: nem meghatározott
s. Robbanásveszélyes tulajdonságok: nem robbanásveszélyes
t. Oxidáló tulajdonságok: nincs

9.2. Egyéb információk

Nincs adat.

10. SZAKASZ: Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség

Normál körülmények közt stabil.

10.2. Kémiai stabilitás

Normál körülmények közt stabil.

10.3. A veszélyes reakciók lehetősége

Hő és savak hatására kéndioxid felszabadulása közben bomlik.

10.4. Kerülendő körülmények

Erős hőhatás

10.5. Nem összeférhető anyagok

Ásványi savak, lúgok, oxidáló és redukáló szerek

10.6. Veszélyes bomlástermékek

Kéndioxid

11. SZAKASZ: Toxikológiai adatok

11.1. A toxikológiai hatásokra vonatkozó információ

Nem áll rendelkezésünkre saját mérési adat.

12. SZAKASZ: Ökológiai információk

Nem áll rendelkezésünkre saját mérési adat

12.1. Toxicitás

12.2. Perzisztencia és lebonthatóság

12.3. Bioakkumulációs képesség:

12.4. A talajban való mobilitás

12.5. A PBT- és a vPvB-értékelés eredményei

12.6. Egyéb káros hatások

13. SZAKASZ: Ártalmatlanítási szempontok

13.1. Hulladékkezelési módszerek

13.1.1. Termék ártalmatlanítására vonatkozó információk: A feleslegessé vált anyag, hulladékként elégethető utóégetővel és gáztisztító berendezéssel ellátott vegyi égető-kemencében. Más hulladékkal nem szabad összekeverni.

A hulladék megsemmisítésénél a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelvnek valamint az egyéb országos és helyi szabályozásoknak kell megfelelni.

13.1.2. Csomagolás ártalmatlanítására vonatkozó információk: A szennyezett csomagolást EWC:150110 kód szerint el lehet égetni.

13.1.3. Fizikai/kémiai tulajdonságok, amelyek befolyásolhatják a hulladékkezelés lehetőségeit:

A savas pH-hatás

13.1.4. A szennyvízkezelésre vonatkozó utasítások: nem ismertek.

13.1.5. Hulladékkezelési módszerekkel kapcsolatos esetleges különleges óvintézkedések: nincs adat.

14. SZAKASZ: Szállításra vonatkozó információk

Szállítás szempontjából (ADR szerint) nem számít veszélyes árunak.

14.1. UN-szám	nem értelmezhető
14.2. Az ENSZ szerinti megfelelő szállítási megnevezés	nem értelmezhető
14.3. Szállítási veszélyességi osztály(ok)	nem értelmezhető
14.4. Csomagolási csoport	nem értelmezhető
14.5. Környezeti veszélyek	nem értelmezhető
14.6. A felhasználót érintő különleges óvintézkedések	nem értelmezhető
14.7. A MARPOL 73/78 II. melléklete és az IBC kódex szerinti ömlesztett szállítás	nem értelmezhető

15. SZAKASZ: Szabályozással kapcsolatos információk

15.1. Az adott anyaggal vagy keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok

A törvényeket és rendeleteket a mindenkori módosításokkal kell alkalmazni.

Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 18-i 1907/2006/EK rendelete a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyiügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (az Európai Unió hivatalos lapja L 396., 2006. december 30-i számában megjelent helyesbítés szerint) a Bizottság 453/2010. EU rendelete (2010. május 20.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK rendelet módosításáról a Tanács irányelve (1967. június 27.) a veszélyes anyagok osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről (67/548/EGK)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1272/2008/EK RENDELETE

A BIZOTTSÁG (EU) 2015/830 RENDELETE (2015. május 28.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról

Az anyag vagy keverék nem tartozik az alábbi jogszabályok hatálya alá:

az ózonréteget lebontó anyagokról szóló, 2000. június 29-i 2037/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról és a 79/117/EGK irányelv módosításáról szóló, 2004. április 29-i 850/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet vagy a veszélyes

vegyi anyagok kiviteléről és behozataláról szóló, 2008. június 17-i 689/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet.

15.2. Kémiai biztonsági értékelés

Nem végeztünk kémiai biztonsági értékelést.

16. SZAKASZ: Egyéb információk

Rövidítések magyarázata

ADR	Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás
CAS szám	Vegyianyag Nyilvántartási Szolgálat indexszáma, egy egyedi azonosítószám, aminek nincs kémiai jelentése.
EINECS szám	Létező Kereskedelmi Vegyi Anyagok Európai Jegyzékében szereplő vegyi anyagok több szájegyző azonosító jele
EWC kód	Európai Hulladék Katalógus, amely a hulladékok megnevezését és kódszámát tartalmazza
GHS(CLP)	Az ENSZ által kidolgozott „Vegyianyagok osztályozásának és címkézésének globálisan harmonizált rendszere” („Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals”)
PBT	Perzisztens, bioakkumulatív és mérgező
vPvB	Nagyon perzisztens és nagyon bioakkumulatív.
REACH	Vegyianyagok Regisztrációja, Értékelése, Engedélyezése és Korlátozása